

TIMISOARA: ÎNTREBĂRI MARI PENTRU UN ORAȘ (CULTURAL) MIC (I)

1. Credeți că Timișoara este un oraș care ar merita să devină capitală europeană în 2020? Ce argumente aveți pro sau contra?
2. Ce explicație sau justificare aveți pentru proverbia mândrie (ocoșenie) a timișoreanului, a bănățeanului, în genere?
3. Cum vă raportați la sintagma "mica Vienă", deseori invocată atunci când se vorbește despre orașul de pe Bega? Mai rezistă?
4. Ce anume vă inspiră, în ceea ce scrieți, din vechea sau actuala Timișoară? Are Timișoara acel ceva distinct, tipic timișorean, de care v-ați atașat în mod special?
5. Cum apreciați Timișoara ca oraș cultural, ce calificativ i-ați da? Ce vă nemulțumește în viața literară-culturală timișoreană și ce soluții aveți?
6. Credeți că există un anume miraj al Timișoarei care i-a atras, aici, de-a lungul timpului, pe foarte mulți români (și nu numai) din alte zone?
7. Ce personalități și ce eveniment(e) din istoria, mai îndepărtată sau mai recentă, a culturii timișorene/bănățene credeți că ar merita o mai dreaptă recunoaștere în posteritate (numele/numirea unei străzi, unei instituții, placă memorială, bust statuar, casă memorială, includerea în dicționare, enciclopedii etc.)?
8. Considerați că, în prezent, se poate vorbi de o conspirație împotriva Timișoarei (Poli Timișoara eliminată din prima ligă de fotbal, Filarmonica Banatul pe cale de a-și pierde locația, Mitropolitul Nicolae al Banatului "decăzut" din dreptul de semnătură (din fericire, decizie revocată, între timp, de Sinodul B.O.R., la presiunea enoriașilor și a unor personalități din cultură, n.m. E.B.)?
9. Ce ați avea de reproșat mai-marilor zilei, factorilor de decizie (de putere), vizavi de ceea ce vi se pare reproșabil, nemulțumitor, pe diverse paliere: edilitar, cultural, curățenie, lucrări de reabilitare etc. Ce vă reproșați vouă înșivă, din aceleași motive (ale propriei nemulțumiri)?

Cornel Ungureanu:

1. Am realizat, cu Adriana Babeți și cu Mircea Mihaieș o grupare culturală, "A treia Europă", cu audiență în Europa Centrală, am scris câteva sute de studii despre Timișoara și despre literatura Banatului, unele traduse în germană, engleză, franceză, cehă, poloneză, maghiară, sârbă, am scris, împreună cu Vasile Bogdan, o carte despre Ioan Holender. Unele lângă altele, ar fi vreo 5000 de pagini. E pentru prima dată când cineva îmi cere părerea dacă Timișoara merită să devină capitală culturală europeană. Sunt uimit de întrebarea dumneavoastră. Lăsați-mi timp de gândire, m-ați luat prin surprindere...

2. "Proverbia mândrie" de care vorbiți dumneavoastră există odinioară. Acum trăim în lumea oamenilor de afaceri. Un top al miliardarilor cumsecade ar putea ilustra mai bine tiparele timpului prezent.

3. Mai sunt vreo trei orașe din România, trei din Serbia, două din Italia care își ziceau "mica Vienă". Pe urmă București, Clărași, Leși erau, fiecare, "micul Paris". Când trec prin mahalalele Parisului și văd case care se dărâmă, curți pustiite, geamuri sparte, țigani români, sărbi și de alte naționalități întinși prin coltoane, mă întreb de ce nu-și zic ei "mica Timișoară" sau "micul Clărași". Nici parizienii și nici vienezii de azi nu mai au pic de imaginație.

4. De-o viață stau prin bibliotecă. O perioadă, între 1972 și 1978, am ieșit din ele ca să fac, cu Adriana Babeți, cărți despre Timișoara. Dialoguri cu bătrânii timișoreni, cu vechii arhitecți ai orașului. Pe urmă am scris cu colegii mei de la "Orizont" și de la "A treia Europă" despre orașul care a fost. Cum o matusă a mea a trăit în Timișoara din 1921 până în 1946, am vrut să scriu o carte despre ea și despre prietenele ei din acea perioadă. Le-am văzut, am stat mult de vorbă cu ele. Și cu ei - cu prietenii lor de demult. De fiecare dată am avut imaginea unei lumi fracturate. Dâșii/dâșele se întorceau de la Sighet, de la Aiud, din Bărăgan. Nu muriseră, puteau povesti. Puteau povesti mult și frumos, așa cum vă pot povesti și eu, despre Timișoara care a fost.

5. Excepțională întrebare! Dacă îmi mai puneți o dată întrebarea asta, o să fac o comparație cu sumele pe care le primesc filialele Uniunii Scriitorilor din Cluj, Iași, Brașov, Arad și cât primește Timișoara, ca să vă dau un răspuns vrednic de stimă. Dacă

mă iau însă după două evenimente din preajmă, adică după Festivalul internațional de poezie și omagierea lui Ioan Holender așa spune: încă e bine.

6. Da, există azi o migrație spre vest - o migrație rea. Sau... fericită? Benefică? Un prieten foarte elegant mi-a mărturisit că toate hainele de pe el sunt chinezești. Dacă în anii '80 ai secolului trecut moldovenii, maramureșenii, romii se instalau în casele nemților plecați, azi globalizarea asigură adăpost ființelor itinerante din China, din Pakistan sau din Somalia și în Banat. Și la Timișoara. Îi atrage șansa de a supraviețui. Pot să trăiască. Sau chiar să trăiască un pic mai bine.

7. Mai trebuie să facem un muzeu al literaturii, mai trebuie să organizăm două-trei case memoriale. Sunt îngrijorat de arhive, de fondurile documentare de la diverse biblioteci din oraș: cred că au loc adevărate asasinat culturale pe care le privim cu zâmbetul pe buze. Până să vedem statuile, să vedem întâmplările culturale de lângă noi. Mă întreb dacă bibliotecile din oraș (din Banat) achiziționează cărțile scriitorilor de aici. Și ce achiziționează. Parcă se întinde, cu fiecare zi, o pustietate jenantă prin rafturile care ar trebui să fie ale literaturii române de azi.

8. În afară de situația Î.P.S.Nicolae, întâmplările aparțin dezordinii vremurilor pe care le trăim. Uluitoare mi se par însă atacurile împotriva Mitropolitului Nicolae: vin de demult și, parcă, fără pauză. Nu țin de vreo conspirație, ci de atacuri sistematice împotriva culturii și a spiritualității românești.

9. Multe mie, multe lor. Dacă-mi citiți cărțile, veți afla.

Mircea Pora:

1. Mărturisesc că nu prea înțeleg noțiunea de capitală europeană, ca atare. Când există capitale ale continentului fixe, orașe de mare consacrare sub varii aspecte, ce sens ar mai avea o "Capitală-șef", pasageră, reprezentată printr-un oraș solid, e adevărat, dar care nu depășește calificativul de "provincie". Rămâne ca un punct pozitiv pentru Timișoara, în această perspectivă, faptul că de aici a pornit revoluția din decembrie 1989. În rest, chiar și pentru o capitală "de amabilitate", muzee cam puține, monumente nesemnificative, cu mici excepții, doar cu Piața Unirii, spațiul central dintre Operă și Catedrală, două, trei parcuri, clădirea cam fără gust a Univer-

sității și ambianța arhitecturală dezagreabil-socialistă, fiind greu să intri durabil în memoria central și vest-europeană.

2. O explicație solidă, de necontestat, pentru "fala" bănățeanului, timișoreanului, chiar nu am. Românul, în general, de multe ori prin raport cu străinii, nu e doar mândru, ci de-a dreptul arrogant, ceea ce-l face automat antipatic. Revenind la fudulia bănățeano-timișoreanului, un motiv ar putea fi starea materială mai bună, așezările mai civilizate, prin raport cu aspectele paralele din restul țării. Căci trecutul cultural, cu parade de port popular, coruri, rugi fastuoase, existența câtorva familii de prestigiu, a unui număr redus de scriitori, mai mult "de zonă", nu l-ar îndreptăți pe bănățean la o fală chiar atât de mare. A da, însă, ca un plus de apreciere, pentru locuitorul autentic al Banatului, sportiva sa demnitate, prin comparație cu alți conaționali, din alte părți. De aici și replicile multiple față de dictatura comunistă. Istoria și istoricii au aici încă multe datorii.

3. Sincer să fiu, m-am cam plictisit și de "mica Vienă" și de "micul Paris", și de alți feluriti "mici", (fotbaliști, cântăreți), în afară de cei care se mănâncă cu muștar la o bere. Ce fel de "mici vienezi" sunt acum în Timișoara poate fi văzut cu ocazia festivalurilor berii și vinului sau a meciurilor de fotbal. Și la Gara Mare, mai ales spre seară, e plin de vienezi. Dacă străbați orașul pe la miezul nopții, intrând în dialog cu anumite clădiri, poți o clipă să șoptești: "E ceva din atmosfera Vienei, aici..."

4. Pe ansamblu, Timișoara, îmi crează, nu pe fir istoric, senzația unui "ceva" ce s-a stins, s-a tocit, a trecut... Poate aici, în sufletul meu, Timișoara să se întâlnească cu umbre ce vin din Praga, Budapesta, fragmente din "fostul imperiu"... Mă impresionează prin spațiile ei de ceață, umezeală, mai cu seamă, toamna și iarna, Piața Traian. Am comis un text pe tema aceasta.

5. Dat fiind faptul că întreaga Românie pulsează cultural destul de slab, cum ar putea Timișoara să facă excepție de la acest regim? ... Nu mi-au ajuns la ureche evenimente culturale deosebite. Se joacă piese la teatre, cu voci locale se interpretează Opere, televiziunile băștinașe, cu analiști de profunzime, întorc pe toate fețele rezultatele democrației românești, revista "Orizont" apare, în esență... hai-da... hai-da... hai-da... hai-da... Poate în taină să se pregătească o viitoare explozie, cultural-spirituală, se-nțelege...

6. Un miraj sigur a fost aici, în Banat, plusul de hrană, de prin anii '46, '47, care, cu așa zisele "trenuri ale foamei", a adus

mii de moldoveni prin ale noastre zone. Cei mai mulți dintre ei n-au mai făcut ulterior cale întoarsă. O atracție a Timișoarei trebuie să fi existat prin gradul mai mare de urbanitate al așezării. George Călinescu, Camil Petrescu, Lucian Blaga, au trecut și ei pe aici. Formula de "miraj al Timișoarei" mi se pare a fi prea generoasă...

7. Aici ar fi poate mai multe de spus la nivel de istorie locală. Un eveniment, însă, mi se pare a copleși totul: intervalul de timp 17-22 Decembrie, 1989, când Timișoara, singură, a spus "nu", unor cumplii dictatori, români, de altfel...

8. Nu cred că s-ar putea vorbi chiar de o conspirație..., dar, e clar ca lumina zilei, "extracarpaticii", cu accent pe București, nu văd Banatul cu ochi buni. Valabilă și reciprocă.

9. Nu am a le reproșa nimic. Se simt bine în pielea lor. Măsura capacității autorităților e dată de mult...

Petru Ilișcu:

1. Timișoara are resursele care să ne facă încrezători că am putea deveni capitală culturală europeană. Uneori însă mi-e teamă că ambițiile în acest sens nu sunt suficiente acoperite de o deschidere a comunității înspre cultură, ca receptivitate și susținere a valorilor locale. Din acest motiv am propus conceptual Timișoara Open Art City, ca brand al orașului și chiar dacă acest generic a fost adoptat, răspândit, folosit formal, rămâne să facem pasul următor, "umplerea" ideii cu proiecte și evenimente care să confere cu adevărat orașului un spirit cultural anume, individualizant și exemplar. Adică să facem trecerea dinspre formă spre conținut.

2. Timișoara are o istorie specială, un trecut spectaculos din care își hrănește mândria prezentă. Dar doar a ne mândri cu ceea ce au făcut alții înaintea noastră este cel puțin deplasat, fiindcă noi nu avem nici un merit în acest sens. Tot ceea ce putem face pentru a păstra ceea ce a mai rămas din "spiritul timișorean" este să valorificăm resursele în contextul ritmului calm, civilizată "verde" al orașului, să încurajăm și să sprijinim inovația culturală încercând să ne individualizăm în acest sens. Cred că aici este șansa noastră de a recăștiga statutul de oraș de avangardă câștigat atât de greu prin anii, '70...

3. Din câte am auzit mai există niște "mici Viene" prin țările din jur și în privința asta m-am pronunțat în motivațiile conceptului "Timișoara Open Art City". "Mica" - este o formulă minimalizantă cu

un oarecare ecou păstrat în ambientul arhitectural, dar aş prefera "Oraşul de pe Bega", unic, particular.

4. În cărţile mele despre oraşul Timișoara am încercat să surprind detaliile, culorile distincte ale oraşului, pentru că așa cum e, cu cele luminoase și cu cele umbrite, "patria mea este Timișoara" și nu cred că mi-ar place să trăiesc în alt loc. Aici sunt multe de spus și țin probabil de o istorie "personală"...

5. Deși Timișoara are o viață culturală pe alocuri remarcabilă, ea nu este relevantă suficient în conștiința publică. Din păcate, asta se datorează unei lipse de mediatizare competente, a receptivității poluate de divertismentul facil, a sărăciei fondurilor alocate pentru cultură și a unui mediu de afaceri cam lipsit de conștiința comunitară și viziune etc. etc.

6. "Miraajul" de care se vorbește este unul îndeosebi motivat economic dar și, poate, de un anumit calm al oraşului. Să nu uităm însă exodul invers, pierderea de valori care a dezechilibrat oraşul precum și îndoiala că cei care vin "sfîșiesc locul..."

7. Las asta pe seama istoricilor...

8. Conspirația împotriva Timișoarei o mai fac și timișorenii sprijiniți întotdeauna de indivizi fără scrupule, mercenari din justiție și funcționari mărginiți. Pentru că veni vorba, mi se pare cu totul ridicol să aloci sume fabuloase pentru sport și mai nimic pentru cultură, tocmai când ne faloșim cu perspectiva ipostazei de capitala culturală! Este jignitor, pentru cei care mănâncă "un codru de păine" din cultură, să constate că la circ se fac festinuri... Nu pentru că nu aş considera divertismentul și sportul (care este cam același lucru) importante, doar că raportul între cele două componente ale vieții sociale trebuie să fie ceva mai decent... Iar conștientizarea de a discerne dintre efemer și durabil să se reflecte în conduita civică.

9. Îmi reproșez doar mie că nu sunt suficient de "liber" pentru a putea zgâlțâi (de umeri) anumite persoane care ar putea convingi (sau cât de cât ușor...) modifica ceea ce crește strâmb și generează inconfort în Timișoara. De altfel, e întotdeauna greu să convingi pe cineva să te asculte măcar și să înțeleagă că sugestiile sunt doar bine intenționate. Pentru că lucrurile mărunte ne sufocă și viziunile par doar vise imposibile de susținut material într-o societate plensită la cusături, adeseori nevrotică și fără focalizare, hărțuită din toate părțile și plină de ambiguități. În care sigur că avem frustrări și trebuie să ne luptăm cu blazarea. Și în această situație, cultura (pentru acei care înțeleg să trăiască în spiritul ei) poate fi un adevărat remediu, iar perspectiva de a locui într-o viitoare capitală culturală europeană, cel puțin un motiv de activare energetică

Robert Șerban:

1. În 2020 sper să mă merit și sunt convins că argumentele se vor aduna, exponențial, pe parcursul anilor ce vin.

2. Bănățenii au fost/sunt oameni avuți, cu stare. Or, bogăția îți dă un confort psihic, o siguranță de sine. Iar când această siguranță e întărită și de faptul că ești aproape de graniță, faci precum (c)ocoșul...

3. Timișoarei, ca și altor 4-5-6 orașe din Austria, li se spune și li se spune "mica Viena" pentru că seamănă cu... termenul de comparație. Seamănă în arhitectură. Uneori, seamănă și în spirit.

4. Reproduc ce scriam acum vreo doi ani:

Când am văzut-o prima dată pe domnișoara Timișoara, aveam 17 ani. Am privit-o scurt și intens. Mi s-a părut rece, distantă, ba chiar ușor întepată. Dar, în același timp, elegantă, rafinată, misterioasă. Cosmopolită. Greu abordabilă, adică. M-am întors acasă și m-am tot gândit la ea. Aveam de ales. Interesantă părea și Napoca. Mai aproape și mai la îndemână era o alta, Craiova.

I-am mai făcut o vizită Timișoarei ca să fiu sigur. Mi s-au aprins și mai tare călcăiele. Apoi, în ultima clasă de liceu, la sfârșitul anilor '80, am început să-i fac curte asiduu. Veneam săptămânal cu trenul de la Turnu Severin, coboram în gară, iar de acolo luam ba tramvaiul, ba firosul, ba porneam pe jos. Și ne plimbam, ne imaginam tot felul de întâmplări, țeseam planuri, povesteam câte-n lună și-n stele, ne priveam... Și chiar dacă nu ajunsesem să o cunosc foarte bine, mi-am dat seama că era aleasa. Mai urma să zică da. Mi-a spus-o în toamnă, în clipa în care am intrat la facultate. Fericit, am plecat la armată. La Craiova. Unde i-am dus dorul.

În decembrie '89, am fost mândru că o alesesem pe cea mai curajoasă și inimoasă dintre toate. Iar în '90, când am venit aici, am găsit-o nu doar mai frumoasă, ci și liberă. Pentru mine, ea este și acum, după 20 de ani, timp în care am colindat țara și o parte din lume, tot cea mai frumoasă. Datorită ei mă simt și sunt considerat timișorean, așa că îi fac o reverență și îi spun: sărut mâna, domnișoara Timișoara!

5. Timișoara merită un "bine"

6. Nu cred, sunt sigur!

7. Nu-mi place să fac liste...

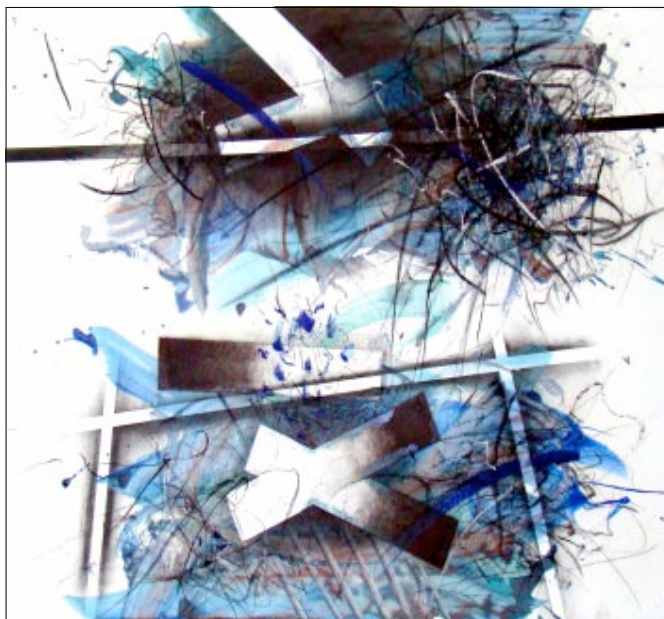
8. Nu e nicio conspirație, zău!. Poli a fost "conspirată" din interior, chiar de patronul ei. Celelalte două exemple sunt, deja, "reparate".

9. Factorii de putere nu prea știu să facă/ să-și facă echipă care să-i ajute, de care să se ajute. Dar nici noi, cei care consumăm și facem cultură literară în Timișoara, nu avem spiritul acesta de echipă. Iar asta se vede și se simte. Dar să fim sănătoși și să așteptăm anul 2020!

Simona-Grazia Dima:

1. Dragă Eugen, întâi de toate îți mulțumesc că mi-ai adresat și mie aceste întrebări, ca unui vlăstar al Timișoarei ce sunt – născut, crescut, educat aici. Am Timișoara "sub piele", în sânge, iar faptul că am plecat nu înseamnă deloc că am făcut-o din lipsă de apreciere, ci din pricina lucrărilor irezistibile ale sorții. Evenimente precum acestea țin de destin, poate într-o zi voi putea, într-o operă de ficțiune, să lămuresc lucrurile. Până atunci reține, te rog, că nutrec o iubire dementă față de acest oraș minunat, unde nu aș fi conceput vreedată că nu voi trăi toată viața. Mă consolez cu spiritul: de fapt, nu există, în absolut, plecare și revenire, încât nu simt de fel că aș fi plecat, în plan esențial. Și nici nu aș fi plecat, dacă nu aș fi avut de la început această viziune consolatoare. Sufletește, sunt tot aici. Oricând mă gândesc la Timișoara, ea este cu mine. Sigur că merită din plin să fie capitală europeană în 2020. Însăși tradiția ei de cel mai prompt, în civilizație, oraș al țării o recomandă, precum și tradiția culturală, îndeosebi cea muzicală. Rareori am văzut undeva o asemenea pasiune pentru muzică, atâtea bălăii duse pentru a crea o instituție precum Opera (a se vedea cartea lui Nicolae Ivan), pentru a aduce muzică simfonică bună. Iar obiceiul celor de la sate, de a cânta împreună, materializat în celebrele coruri și fanfare bănățene sunt fenomene excepționale – în fața lor, jos pălăria!. Această statornicie într-o cultură de masă, care exprimă un extaz obștesc, dacă mă pot exprima astfel, este un fenomen ce ține de perenitatea spiritului: el a trecut intact prin toate regimurile politice, chiar dacă nu se mai desfășoară exact ca la început, ci poate în alte forme, dar esența, împărtășirea, jubilația în comun, au rămas. Fie și pentru asta, pentru că știu să se bucure împreună (deși nu e singurul argument pro), cetățenii Timișoarei merită să fie parte a unei capitale europene a culturii în 2020.

2. Se leagă de 8. "Ocoșenia" bănățeanului ridică mai multe probleme. Chestiunea e delicată. Într-adevăr, Banatul este cea mai rafinată regiune a țării, sau, cel puțin, așa

simt eu, așa mi s-a părut. Un alt punct ochit: felul de a simți al bănățeanului mi s-a părut cel mai aproape de normalitate: deschis, jovial, de bun-simț, echilibrat, manierat, chiar un pic aristocratic, apt să pună un diagnostic corect oamenilor și situațiilor, hărăzit cu un simț al gratuității generoase, adeseori surprinzător. Totuși, nuanțele mândriei trebuie lămurite așa cum se cuvine. S-o mărturisim, mândria nu e un simțământ creștin. Știm că smerenia șade bine celui bun, cei aleși nu au dreptul să ceară nimic. Ei trebuie numai să dea. Pare nedrept, dar este o lege a firii. De la cei aleși se așteaptă mai mult: să-i înalțe și pe ceilalți, să nu se laude de fel cu însușirile lor, să învețe să dăruiască. De aceea, nici să nu se supere, să fie senini: serenitatea stă bine sufletelor superioare. Nu cred deci că este la ordinea zilei vreun complot împotriva oraşului, ci doar o convergență a unor factori aleatorii. Deși situația din fotbal nu mi-este foarte limpede, nici cea a Filarmonicii, înclin să cred că este vorba de probleme locale, cel puțin în ceea ce privește strămătura a instituției muzicale. S-ar putea ca, în prezent, forțele diriguitoare, ori o parte a lor, să nu fie foarte iubitoare de cultură. Adesea motivele unui neajuns se află în imediata noastră apropiere, nu alții din departare sunt vinovați. Repet, nu cunosc întreaga desfășurare a situației, locul exact al poticnirii. Durerea înăbușită creează o frustrare paranoică, așadar sper ca bănățenii să nu se lase copleșiți de destulul momentan advers, nici să nu facă discriminare între oameni, clamându-și mereu superioritatea (nefericită, totuși, expresia clasică "Banatu-i fruncea", inevitabil, ea naște o reacție de furie și dispreț, așa că atenție...), să-și aducă mereu aminte că oamenii au fiecare ceva bun, că mulți sunt la fel de buni ca ei și că nici nu există un monopol al meritului: o temperatură sociologică medie poate fi precum aceea dintre gheață și apa în clocot, cu câte un picior înăuntru în fiecare. Așa că nu avem de ce generaliza. În privința Mitropoliei Nicolae al Banatului, poate că este vorba de un conservatorism tipic Bisericii noastre ortodoxe, iarăși fără legătură expresă cu orașul.

3. În acest context, expresii precum "mica Viena" nu mi-au plăcut niciodată (nu mai mult decât aceea de "micul Paris"), pentru că vin dintr-un complex de inferioritate. Cel mai bine este să fii tu însuși, fără să te compari. Dacă însă ne întrebăm, stricto sensu, doar în plan tehnic, dacă expresia mai rezistă, sunt convinsă că da, pentru că feroarea

timișorenilor pentru muzică n-a scăzut deloc, dimpotrivă. Se organizează aici concerte excepționale, cu spectatori împătimiti, așadar, fenomenul muzical, euforia artistică, specifică și Vienei eterne, este viu.

4. În ceea ce scriu Timișoara nu se recunoaște decât, eventual, în spirit, în hieratismul viziunii, fără vreun reper vizibil, iar asta nu știu dacă ține de Timișoara, poate da, de discreția ei, plină de substanță, de caracterul ei neostentativ; fiindcă dorința ei de paradă este una nobilă. Poate altcândva lucrurile se vor schimba. Eu am rezervat din start poezia chestiunilor de principiu, aceasta a fost opțiunea mea încă din adolescență, în vreme ce am considerat proza locul mental al vieții privite în contingența ei. M-am atașat enorm de Piața Unirii, precum și de cartierele ei, care au un farmec cu totul special: Mehala, Plopi, Elisabetin, Iosefin. Iar aici toleranța este mai marcată decât în alte părți, o atmosferă lejeră, nu superficială, poate excesiv mondenă asta. O lecție bine predată, bine însușită, care m-a marcat pe viață. Mi-e dor de nemții și ungurii din piețele timișorene, modești, cu marfă de calitate, ca de ruidele mele.

5 și 9. Deoarece nu mai locuiesc în Timișoara, de am știu exact care sunt problemele de amănunt ce ar putea fi îmbunătățite, privitoare la viața de fiecare zi. Timișoara a rămas pentru mine un topos cu anumite trăsături distincte.

6. Da, Timișoara a exercitat în mod sigur un miraj asupra celor din alte părți. Spiritul gospodăresc este aici la mare cinste, la fel ca hărnicia. Din acest motiv, mai ales, zona este "prima", la acest capitol nu poate fi întrecută, asta i-a atras pe cei mai mulți, de ce să n-o recunoaștem? Iar dintre oamenii de cultură importanți, în special scriitorii, cei mai mulți nu sunt timișoreni. Unii sunt bănățeni, iar alții au venit din diverse zone ale țării.

7. În mod sigur există personalități bănățene care ar merita o mai mare recunoaștere, dar cred că putem lăsa timpul să-și spună cuvântul, lucrurile nu sunt foarte clare pe moment (sau îmi trebuie mie un mai mare răgaz de gândire). Se află în lucru lucrări de referință care chiar asta își propun: să definească mai bine zona, cu valorile ei.

Anchetă realizată de
EUGEN BUNARU